

Lapuan kaupungin koulukuljetussääntö

Luonnos

Hyväksytty: xx.xx.xxxx Sivistyslautakunta
§xx

Voimaantulo: xx.xx.xxxx

Sisällysluettelo

1 Yleistä.....	3
2. Koulukuljetukset Lapuan kaupungilla.....	5
3. Koulukuljetuksen myöntäminen.....	5
3.1. Koulumatkan pituus.....	6
3.2. Koulumatkan vaarallisuus.....	7
3.2.1. Liikenteellisesti vaaralliset tieosuudet.....	7
3.2.2. Villieläinvaara.....	7
3.3. Koulumatkan vaikeus / rasittavuus sekä liikuntarajoite / tapaturma.....	8
3.4. Toissijaisessa koulussa koulua käyvät oppilaat.....	9
3.5. Toisessa kunnassa koulua käyvät oppilaat.....	9
3.6. Yhteishuoltajuus.....	9
3.7. Määräaikaiset kuljetukset ja poikkeusaikataulut.....	9
3.7.1. Sairaalaopetus- ja tukijaksot.....	9
3.7.2. Kuljetukset tilapäishoidosta kouluun tai koulusta tilapäishoittoon.....	10
3.7.3. Terapiakuljetukset ja hammaslääkärikäynnit.....	10
3.7.4. TET-harjoittelu.....	10
3.7.5. Koulujen poikkeusaikataulut.....	10
4. Koulukuljetuksen tai korvauksen myöntäminen.....	10
5. Koulukuljetuksen järjestäminen.....	10
5.1. Kuljetusreitti, hakupaikat ja kävelyomavastuu.....	11
5.2. Matka-aika.....	11
5.3. Itsemaksavat matkustajat koulukuljetuksissa.....	11
5.4. Ilta- ja viikkipäivätoiminta ja koulujen kerhotoiminta.....	12
5.5. Työjärjestyksistä poikkeavat koulun alkamis- ja päättymisajankohdat.....	12
5.6. Kuljetettavien luettelo.....	12
6. Koulukuljetuksen aikana.....	13
6.1 Järjestyssäännöt ostoliikenteenä järjestetyissä koulukuljetuksissa.....	13
6.2 Aikataulut.....	13
6.3 Poikkeustilanteet.....	14
7. Mitä tulee ottaa huomioon koulukuljetuksissa.....	15
7.1. Oppilaan muistilista.....	15
7.2. Huoltajan muistilista.....	15
7.3. Kuljettajan muistilista.....	16
7.4. Koulun muistilista.....	17

1 Yleistä

Koulukuljetussäännön tarkoituksena on toimia kuljetuksesta päättävien viranhaltijoiden päätöksenteon tukena. Säännön tehtävänä on toimia myös tiedonjakajana koulukuljetuksista vastaaville liikennöitsijöille, koulujen henkilökunnalle ja oppilaiden huoltajille.

Perusopetuslaissa määritellään ehdot, joiden täyttyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen. Koulukuljetus myönnetään **oppilaaksiotosta päättävän viranhaltijan osoittamaan lähikouluun**.

Kaupungin järjestämää kuljetusta ei ole pakko käyttää. Huoltaja voi halutessaan järjestää kuljetuksen omalla kustannuksellaan.

Perusopetuslaki

6 § Oppilaan koulupaikan määräytyminen

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita. (13.7.2018/542).

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa tämän lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Esiopetusta saavalle oppilaalle voidaan opetuksen järjestämipaikaksi osoittaa myös vastaavat edellytykset täyttävä 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu varhaiskasvatuspaikka tai muu soveltuva esiopetuksen järjestämipaikka. Kunta voi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa. (13.7.2018/542).

Lasta ei ilman huoltajan suostumusta saa osoittaa opetukseen, jossa 31 §:n 3 momentin nojalla peritään oppilaalta maksuja, eikä opetukseen, jossa kunnan päätöksen tai opetuksen järjestämisluvan perusteella noudatetaan erityistä maailmankatsomuksellista tai kasvatusopillista järjestelmää.

32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on **viittä kilometriä pitempi**, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa

esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitettuun varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. (30.12.2020/1216)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä **oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.** (24.6.2010/642)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. (13.7.2018/542).

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Alkolukkolaki 730/2016 määrittää alkolukon käytön pakolliseksi tilausajoina suoritettavissa koulu- ja varhaiskasvatuskuljetuksissa. Lapuan kaupungin koulukuljetuksissa edellytetään alkolukkoa koulukuljetuksia tilausajoina hoitavissa autoissa.

Alkolukkolaki 10 §

Jos kuljetuksen järjestää kunta, kuntayhtymä, koulu tai laitos tilausliikenteenä ja kuljetukseen saadaan kunnan tai valtion tukea, alkolukolla varustettua ajoneuvoa on käytettävä:

- 1) esiopetukseen, perusopetukseen ja lisäopetukseen osallistuvien oppilaiden kuljetuksissa;
- 2) toisen asteen koulutukseen osallistuvien opiskelijoiden kuljetuksissa; ja
- 3) päivähoitokuljetuksissa.

Kuljetuksista vastaava liikenteenharjoittaja on vastuussa alkolukon asennuksesta ja alkolukon pitämisestä toimintakuntoisena.

Alkolukkolaki 11 §

Ajoneuvon rikkoutumisesta tai muusta vastaavasta syystä kuljetuksesta vastaava liikenteenharjoittaja voi tilapäisesti, enintään viiden arkipäivän ajan, käyttää muuta kuin alkolukolla varustettua ajoneuvoa 10 §:ssä tarkoitetuissa kuljetuksissa. Muun kuin alkolukolla varustetun ajoneuvon käytöstä on liikenteenharjoittajan viipymättä ilmoitettava kuljetuksen tilaajalle.

Jos kuljetuksesta vastaava liikenteenharjoittaja ei 1 momentissa säädetystä huolimatta kykene suorittamaan kuljetusta, kuljetuksen tilaaja voi tilapäisesti, enintään kuitenkin kolmen arkipäivän ajan, käyttää kuljetuksessa muuta kuin alkolukolla varustettua ajoneuvoa. Edellytyksenä on, ettei alkolukolla varustettua ja kuljetukseen sopivaa ajoneuvoa ole käytettävissä.

2. Koulukuljetukset Lapuan kaupungilla

Lapuan kaupungin koulukuljetusten myöntämisessä ja järjestämisessä noudatetaan perusopetuslain 32 §:ssä määriteltyjä periaatteita. Perusopetuslain lisäksi koulukuljetuksissa noudatetaan seuraavia kaupunginvaltuuston tai sivistyslautakunnan päätöksiä:

Alle 5 kilometrin koulumatkat, kts. säännön kohta 3.1. (Kv 26.4.1999 §6)

Itsemaksavilta matkustajilta koulukuljetuksissa perittävät maksut, kts. säännön kohta 5.3. (sivla 28.1.2026 §7)

Muilta osin tämä koulukuljetussääntö kumoaa sivistyslautakunnan ja kaupunginvaltuuston aiemmat päätökset koulukuljetuksia koskien.

3. Koulukuljetuksen myöntäminen

Perusopetuslain 32 pykälässä määritellään esi- ja perusopetusta saavien oppilaiden koulukuljetusten myöntämisen perusteet sekä ne periaatteet, joita koulukuljetusten järjestämisessä noudatetaan. Perusteiden täyttyessä kunta on velvollinen järjestämään oppilaalle maksuttoman koulukuljetuksen tai korvaamaan huoltajalle oppilaan kuljettamisesta aiheutuvia kustannuksia. Mikäli perusopetuslain määrittämät

koulukuljetusten myöntämisperusteet eivät täyty, ovat huoltajat velvollisia järjestämään oppilaan koulumatkan.

Koulukuljetus myönnetään oppilaalle ensisijaisena koulupaikkana osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan. Rehtori hyväksyy oppilaan tarpeen koulukuljetukselle sekä noutopaikan ja koulukuljetusreitit yhteistyössä liikennöitsijän kanssa. Rehtori liittää listan kuljetusoppilaista lukuvuosisuunnitelmaan. Kilometrirajoihin ja Koululiitu-sovelluksen mukaisiin vaarallisiin koulumatkoihin perustuva kuljetustieto kirjataan Primus oppilashallintajärjestelmään aina lukuvuodeksi kerrallaan. Harkinnanvaraisista koulukuljetuksista tehdään aina hallintopäätös.

Lapuan kaupunki voi osoittaa oppilaalle koulupaikaksi muun kuin lähikoulun oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvien perusteitten takia. Tällöin kaupungin osoittama koulu katsotaan oppilaan lähikouluksi eli ensisijaiseksi kouluksi. Lapuan kaupunki järjestää ja korvaa oppilaan koulumatkakustannukset, mikäli koulukuljetusehdot täyttyvät.

Rehtori voi myöntää kuljetusoikeuden, mikäli se on terveydellisistä syistä tarpeellista. Pääsääntöisesti kuljetusoikeus myönnetään korkeintaan lukuvuoden ajaksi. Tämä on osoitettava psykologin, lääkärin tai muun asiantuntijan lausunnolla. On kuitenkin huomioitava, että *lausunto ei velvoita kaupunkia järjestämään koulukuljetusta*, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

3.1. Koulumatkan pituus

Perusopetuslaissa määritellään koulumatkan pituudesta seuraavasti: jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen. Lapuan kaupungin esi- ja perusopetuksessa oppilaalle myönnetään koulukuljetus kaupungin osoittamaan ensisijaiseen esiopetus- tai perusopetuspaikkaan, kun koulumatkan pituus on

- **esiopetuksessa tai peruskoulun 1.–3. luokan oppilaalla yli kolme kilometriä** (Kv 26.4.1999 6 §)
- **peruskoulun 4.–9. luokan oppilaalla yli viisi kilometriä.**

Koulumatkan pituus mitataan lyhintä jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin tontin rajalta koulun rajalle. Mittaamisessa käytetään Ramboll:n massamittaustyökalua sekä vaihtoehtoisesti muuta kaupungin käytössä olevaa sovellusta. Tarvittaessa voidaan hyödyntää Lapuan kaupungin teknisen toimialan

asiantuntijuutta. Poikkeuksia kilometrirajoista (esim. 2,9 km) ei tehdä, vaan kaikkia oppilaita kohdellaan samoin perustein.

3.2. Koulumatkan vaarallisuus

3.2.1. Liikenteellisesti vaaralliset tieosuudet

Jos koulumatka oppilaalle osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan tai osa siitä todetaan vaaralliseksi, kaupunki järjestää koulukuljetuksen koulumatkalle tai sen vaaralliseksi katsotulle osuudelle.

Vaarallisuusarvio perustuu kokonaisarvioon, jossa käytetään:

- Väyläviraston (ELY) ylläpitämien maanteiden osalta Ramboll Oy:n koululiituohjelman arviointimenetelmää, jonka avulla voidaan määrittää koulutien suhteellinen vaarallisuus. Suhteellinen vaarallisuus perustuu Tiehallinnon tierekisterissä oleviin tiestötietoihin, kuten liikennemääriin, tienpientareiden leveyteen, nopeusrajoituksiin ja näkyvyyteen. Koulumatkan vaarallisuutta arvioitaessa Koululiitu-ohjelman tien vaarallisuusluokituksia käytetään kunnissa *suositusluonteisesti*.
- Lapuan kaupungin katujen osalta teknisen toimialan asiantuntijuutta

Koulumatkan vaarallisuuden arviointiperusteena voidaan käyttää myös Lapuan kaupungin liikennetyöryhmän lausuntoja. Lausunnot eivät velvoita kuntaa koulukuljetuksen järjestämiseen, mutta niitä käytetään *asiantuntija-apuna päätöksenteossa*.

Kun tie on määritetty vaaralliseksi jollekin luokka-asteelle, voidaan tämän luokka-asteen oppilaan kuitenkin edellyttää kävelevän tietä pitkin koulukuljetuksen hakupaikkaan. Pelkkää vaaralliseksi määritellyn tien ylitystä koulukuljetuksen hakupaikkaan ei katsota liian vaaralliseksi. Koulukuljetuksesta ja oppilaan hakupaikasta päätetään tapauskohtaisesti ottaen huomioon oppilaan ikä ja/tai muut olosuhteet.

Mikäli edellä mainituissa vaaralliseksi luokitelluilla tieosuuksilla tapahtuu oleellisia muutoksia, esim. tien vierelle rakennetaan pyörätie, ei tieosuutta luokitella vaaralliseksi pyörätien valmistumisesta alkaen.

3.2.2. Villieläinvaara

Villieläinvaaran (karhu, susi) vuoksi kuljetus voidaan myöntää silloinkin, kun se ei oppilaalle muuten kuuluisi. Suurpetovaaran arviointi perustuu riistanhoitoyhdistyksen lausuntoon sekä tapauskohtaiseen harkintaan. Petovaaran vuoksi kuljetus myönnetään aina määräaikaisena.

Kuljetusta ei järjestetä pelkille taajama- ja kyläalueille, vaan lähinnä haja-asutusalueille ja valaisemattomille tieosuuksille. Oikeus tilapäiseen maksuttomaan koulukuljetukseen petovaaran vuoksi päättyy välittömästi sen jälkeen, kun vaara on poistunut.

Kunnan järjestämä kuljetusjärjestely voidaan korvata myöntämällä huoltajille kuljetusavustusta oppilaan saattamisesta kotoa taksin tai linja-auton reitille. Tämä ns. saattoavustus maksetaan kilometrikorvauksena, jonka suuruus perustuu Verohallinnon hyväksymään matkakuluvähennysten määrään oman auton käytön mukaan.

3.3. Koulumatkan vaikeus / rasittavuus sekä liikuntarajoite / tapaturma

Oppilaalle voidaan harkinnanvaraisesti myöntää määräaikainen koulukuljetusoikeus erittäin painavista syistä:

- oppilaan kehitystaso
- terveydelliset syyt
- koulumatkaan liittyvät ulkoiset olosuhteet

Vanhempien tulee tapauksen mukaan toimittaa lääkärin tai psykologin asiantuntija- lausunto koulun rehtorille. Lausunnosta tulee ilmetä koulukuljetustarpeen perustelujen lisäksi oppilaalle suositeltava kuljetusmuoto ja ajanjakso (pääsääntöisesti korkeintaan lukuvuosi), jolle koulukuljetus tulisi järjestää. *Lausunto ei velvoita kaupunkia järjestämään koulukuljetusta*, vaan sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa.

Jos kunnan osoittamassa esi- tai perusopetuspaikassa opiskelevalle oppilaalle sattuu koulutapaturma, voidaan hänelle hakemuksesta myöntää koulukuljetus tietylle ajanjaksolle. Tällöin koulukuljetuksen tarve tulee osoittaa lääkärinlausunnolla. Lääkärinlausuntoa käytetään aina vain asiantuntija-apuna koulukuljetuksesta päätettäessä. Koulukuljetuksen järjestämiseen on varattava kolme (3) arkipäivää siitä, kun asiantuntijalausunto on saapunut koulun rehtorille.

Vapaa-ajan tapaturman tai sairauden perusteella huoltajan on mahdollista hakea oppilaalle määräaikaista koulukuljetusoikeutta lääkärinlausunnon perusteella. Vaihtoehtoinen koulukuljetuksen järjestämistapa on huoltajalle myönnettävä saattoavustus, jonka suuruus perustuu Verohallinnon hyväksymään matkakuluvähennysten määrään oman auton käytön mukaan. Korvaus maksetaan laskua vastaan. Järjestelyistä on sovittava etukäteen rehtorin kanssa.

3.4. Toissijaisessa koulussa koulua käyvät oppilaat

Luvussa 3 on todettu, että koulukuljetus myönnetään ainoastaan oppilaalle ensisijaisena koulupaikkana osoitettuun esi- tai perusopetuspaikkaan. Huoltajat voivat hakea oppilaalle opiskelupaikkaa muustakin koulusta kuin lähikoulusta. Lapuan kaupunki ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja, mikäli oppilas huoltajien hakemuksen perusteella käy muussa kuin kunnan hänelle osoittamassa ensisijaisessa koulussa.

Mikäli oppilas käy huoltajan hakemuksesta muuta kuin kunnan hänelle osoittamaa lähikoulua, vapaa-ajan tapaturman, liikuntarajoitteen tai sairauden perusteella määrääikaista maksutonta koulukuljetusta ei järjestetä. Koulutapaturman perusteella määrääikainen koulukuljetus järjestetään tarvittaessa. Vaihtoehtoinen koulukuljetuksen järjestämistapa koulutapaturman perusteella on huoltajalle myönnettävä saattoavustus.

Mikäli Lapuan kaupungin oppilas muuttaa kunnan sisällä ja lähikoulu muuttuu, oppilas voi jatkaa lukukauden loppuun aloittamassaan Lapuan kaupungin koulussa huoltajan hakemuksen mukaan (hakemus toissijaiseen kouluun). Lapuan kaupunki ei kuitenkaan järjestä tai korvaa oppilaan koulumatkakustannuksia lähtökouluun. Huoltajalla on velvollisuus ilmoittaa oppilaan asuinpaikassa tapahtuvista muutoksista viivytyksettä.

3.5. Toisessa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Toisessa kunnassa koulua käyvien oppilaiden koulukuljetuksia ei järjestetä eikä korvata. Poikkeuksena oppilaalle osoitettu lähikoulu.

Vieraskuntalaisella oppilaalla on mahdollisuus hakea kouluun Lapualle. Koulunkäyntioikeutta tulee hakea kirjallisesti. Lapuan kaupunki ei järjestä eikä korvaa oppilaan koulumatkoja.

3.6. Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuustapauksissa koulukuljetus myönnetään ja järjestetään oppilaan lähikouluun väestörekisterin mukaisesta osoitteesta, mikäli koulukuljetusehdot täyttyvät.

3.7. Määräaikaiset kuljetukset ja poikkeusaikataulut

3.7.1. Sairaalaopetus- ja tukijaksot

Jos oppilaan opetus järjestetään sairaalakoulussa tai tukijaksolla (esim. Valteri), koulukuljetuksesta päätetään tapauskohtaisesti.

3.7.2. Kuljetukset tilapäishoidosta kouluun tai koulusta tilapäishoittoon

Lapuan kaupunki ei järjestä erikseen eikä korvaa oppilaiden matkoja tilapäishoidosta kouluun tai koulusta tilapäishoittoon.

3.7.3. Terapiakuljetukset ja hammaslääkärikäynnit

Lapuan kaupunki ei järjestä erikseen eikä korvaa oppilaiden terapia- ja hammashoitolakuljetuksia.

3.7.4. TET-harjoittelu

Lapuan kaupunki ei järjestä eikä korvaa erillisiä TET-kuljetuksia. Lapuan kaupunki ei järjestä eikä korvaa kuljetuksia, mikäli TET-harjoittelu suoritetaan toisella paikkakunnalla.

Liuhtarin polkuluokkien oppilaiden TET-harjoittelukuljetukset järjestetään Liuhtarin koulun toimesta.

3.7.5. Koulujen poikkeusaikataulut

Lapuan kaupunki kustantaa koulukuljetusmäärärahoista perinteiset lukukausien viimeisen päivän kuljetukset poikkeusaikatauluihin.

Kesken lukukauden tapahtuvista muutoksien ja poikkeavien järjestelyiden osalta, mikäli ne aiheuttavat ylimääräisiä kustannuksia, sovitaan tapauskohtaisesti kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallinnon kanssa.

Jos koulu poikkeaa lukuvuosisuunnitelman hyväksytyistä koulupäivistä ja sen takia kuljetusaikatauluista, muutos ei saa aiheuttaa ylimääräisiä kuljetuskustannuksia.

4. Koulukuljetuksen tai korvauksen myöntäminen

Oppilaan lähikoulun rehtori päättää oppilaan oikeudesta koulukuljetukseen kaupunginvaltuuston ja sivistyslautakunnan päättämien periaatteiden mukaisesti. Koulukuljetusten osalta yhteydenotot ensisijaisesti oppilaan lähikoulun rehtoriin.

5. Koulukuljetuksen järjestäminen

Lapuan kaupungin koulukuljetukset järjestetään ostopalveluliikenteenä.

Koulukuljetusta ei välttämättä järjestetä oppilaan koko koulumatkalle, vaan oppilaan tulee varautua siihen, että hän kulkee osan koulumatkasta jalan. Oppilaan koulukuljetukseen ja omatoimiseen kävelyyn kuluva yhteisaika ei kuitenkaan saa ylittää perusopetuslain mukaisia koulumatkan päivittäisiä aikoja. Tämä on otettava huomioon suunniteltaessa oppilaan omatoimisesti kuljettavan koulumatkan pituutta.

Koulukuljetukset alkavat perusopetuslain mukaisesti lukuvuoden ensimmäisestä koulupäivästä.

Tiedotus koulukuljetuksista tapahtuu koulujen toimesta.

5.1. Kuljetusreitti, hakupaikat ja kävelyomavastuu

Oppilaan edellytetään kävelevän kuljetusreitillä varteen kunnan osoittamalle hakupaikalle. Omavastuunajat kävelen taksi- ja linja-autoreitin varteen ovat 0–2. luokilla enintään kolme (3) kilometriä ja 3.–9. luokilla viisi (5) kilometriä. Matkan pituus tarkoittaa yhdensuuntaista koulumatkaa.

5.2. Matka-aika

Perusopetuslain § 32 mukaan oppilaan päivittäinen koulumatka saa kestää enintään

- kaksi ja puoli tuntia oppilaan ollessa alle 13-vuotias lukuvuoden alkaessa
- kolme tuntia oppilaan ollessa yli 13-vuotias lukuvuoden alkaessa.

Oppilaalle saattaa koulukuljetusautojen reiteistä ja aikatauluista johtuen kertyä odotusaikaa aamulla ennen koulun alkamista sekä iltapäivällä koulun päättymisen jälkeen. Koulupäivän jälkeen kuljetusta odottavalle oppilaalle tulee järjestää mahdollisuus valvottuun toimintaan tai tarjota tila esim. läksyjen tekemiseen. Päivittäiset odotusajat pyritään kuitenkin pitämään mahdollisimman lyhyinä.

5.3. Itsemaksavat matkustajat koulukuljetuksissa

Itsemaksavien matkustajien osalta noudatetaan seuraavia periaatteita (sivistyslautakunta 28.1.2026 §7)

- Jos kuljetukseen pyrkii itsemaksavia matkustajia enemmän kuin autossa on tilaa, matkustajat otetaan pääsääntöisesti matkan pituuden mukaan (etusijalla oppilaat, joiden koulumatka on pisin).
- Korvaus peritään Oy Matkahuolto Ab:n sarjalipputaksan mukaisesti, kuitenkin siten, että mikäli ylimääraisistä matkustajista aiheutuu kustannuksia enemmän kuin

taulukon perusteella määräytyy, peritään korvaus todellisten kustannusten mukaisesti.

- Korvaus maksetaan suoraan kuljetusyrittäjälle, joka ilmoittaa sivistyskeskuksen hallintoyksikölle kunkin kuukauden aikana kertyneiden maksujen yhteismäärän, mikä vähennetään kaupungin kuljetusyrittäjälle maksamasta kuukausittaisesta maksusta. Luvan ylimääräisten matkustajien ottamiseen antaa alakoulujen ja yläkoulun kuljetuksista vastaava henkilö.
- Ylimääräiset matkustajat sisällytetään kuljetusyrittäjälle annettavaan kuljetettavien oppilaiden luetteloon.
- Tieto itsemaksavilta matkustajilta perittävistä maksuista löytyy Lapuan kaupungin internet-sivuilta kohdasta: [Perusopetus - Lapuan kaupunki](#)

5.4. Iltapäivätoiminta ja koulujen kerhotoiminta

Kuljetus järjestetään kouluun tai koulupäivän jälkeen oppilaan kotiosoitteeseen. Oppilaan osallistuessa iltapäivätoimintaan, hän ei ole oikeutettu koulukuljetukseen iltapäivisin iltapäiväkerhon jälkeen. Mikäli koulukuljetusoppilas osallistuu kouluilla järjestettäviin kerhoihin, hänelle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta kotiin kerhon jälkeen.

Liuhтарin koulun polkuluokkien aamu- ja pidennetyn iltapäivätoiminnan kuljetuksista vastaa joko oppilaan huoltajat tai hyvinvointialue.

5.5. Työjärjestyksistä poikkeavat koulun alkamis- ja päättymisajankohdat

Jos kouluilla poiketaan lukuvuosisuunnitelman mukaisista koulupäivistä, ei kuljetuksista saa tulla lisäkuluja. Lisäkuluja aiheuttavista koulukuljetuksista on sovittava erikseen opetuspäällikön kanssa.

Koulukuljetusoppilas on oikeutettu koulukuljetukseen ennen tai jälkeen hänelle annetun tukiopetuksen. Jälki-istuntoon määrätyle oppilaalle ei järjestetä erillistä koulukuljetusta jälki-istunnon jälkeen.

5.6. Kuljetettavien luettelo

Koulut toimittavat luettelon kuljetettavista oppilaista sekä niissä tapahtuvista muutoksista kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan toimialan hallintoon lukuvuosisuunnitelman yhteydessä ja kuljetuksen järjestävälle liikennöitsijälle. Lapuan kaupunki maksaa vain kuljetusluetteloon merkittyjen esikoululaisten/koululaisten kuljetuksesta. Itsemaksavasta oppilaasta on huoltajan toimitettava tieto rehtorille ja liikennöitsijälle. Rehtori sisällyttää itsemaksavat oppilaat kuljetusyrittäjälle annettavaan kuljetettavien oppilaiden luetteloon.

6. Koulukuljetuksen aikana

Oppilaan turvalliseen koulumatkaan vaikuttaa monet tekijät. Oppilasta tulee neuvoa liikkumaan turvallisesti liikenteessä ja miten liikenteessä otetaan huomioon toisia kulkijoita. Tärkeä rooli oppilaan turvalliseen koulutiehen opastamisessa on sekä oppilaan huoltajilla, että koululla. Vanhempien tulisi tutustua koulureittiin yhdessä oppilaan kanssa. Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan omatoimisesti ja turvallisesti liikenteessä.

Kouluilla panostetaan liikennekasvatukseen esim. opastamalla heijastimen käyttöön ja korostamalla pyöräilykypärän käyttöä. Yhteiskunta tarjoaa useita vaihtoehtoja tutustua turvalliseen liikkumiseen. Liikenneturvan internet-sivuilla on runsaasti tietoa turvallisesta liikkumisesta lapsille, nuorille ja aikuisille (www.liikenneturva.fi). Myös poliisi opastaa turvalliseen liikkumiseen.

6.1 Järjestyssäännöt ostoliikenteenä järjestetyissä koulukuljetuksissa

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana. Koulukuljetusautolla saavat pääsääntöisesti matkustaa vain ne oppilaat, joille on myönnetty koulukuljetusetuus. Mikäli autossa on tilaa, voi liikennöitsijän kanssa sopien kuljetukseen päästä myös itsemaksavia oppilaita.

Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeää. Koulukuljetusautossa ei saa liikkua kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni koko ajomatkan ajan. Koulukuljetusauton kuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana ilmeneviin häiriötilanteisiin.

Koulukuljetusauton kuljetettavaksi saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla, tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.

6.2 Aikataulut

Ostoliikenteenä järjestetyissä koulukuljetusautoissa on aikatauluna toimiva matkustajaluettelo, jota päivitetään säännöllisesti esim. yläkoulujen jaksomuutosten mukaan. Oppilaan on oltava **viisi (5) minuuttia ennen** sovittua aikaa odottamassa sovitussa paikassa, eikä esimerkiksi jossain sen läheisyydessä. Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta.

Oppilasta ei myöskään tarvitse palata uudelleen hakemaan, mikäli tämä ei ole sovittuna aikana sovitulla paikalla. Huoltajan tulee ilmoittaa liikennöitsijälle, jos oppilas ei tarvitse

koulukuljetusta. Liikennöitsijälle on hyvä ilmoittaa oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista esim. allergioista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.

Autoa tulee odottaa **20 min.** yli sovitun aikataulun, jonka jälkeen oppilas voi palata kotiin ja ottaa yhteyttä joko vanhempiin tai kouluun. Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on vanhempien vastuulla.

6.3 Poikkeustilanteet

Vahinko- tai ilkivaltatapaus

Mikäli oppilas aiheuttaa koulukuljetusautolle ilkivaltaa, on hän velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon. Tällöin oppilaan huoltaja ja liikennöitsijä sopivat keskenään vahinkojen korvaamisesta. Lapuan kaupunki ei korvaa oppilaiden koulukuljetusautoille aiheuttamia vahinkoja.

Onnettomuus

Oppilaat ovat vakuutettuja kaupungin toimesta koulupäivän ja -matkan ajan.

Poikkeaminen koulumatkalta

Oppilaan koulumatka on reitti suorinta tietä kotoa kouluun ja päinvastoin. Tämä koskee myös koulukuljetuksessa olevia oppilaita. Koulumatkaksi ei katsota oppilaan poikkeamista koulureitiltä, tai jos hän ei käytä ilmoitettua koulukuljetusta. Näissä tapauksissa oppilas toimii omalla/huoltajan vastuulla.

Koulukuljetusauto ei saavukaan pysäkille

Mikäli kouluauto ei saavu noutopaikkaan ilmoitettuna aikana esim. auton rikkoutumisen takia, on liikennöitsijä velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Talvisin sääolot voivat aiheuttaa kouluauton aikatauluihin myöhästymisiä. Oppilaille ja heidän huoltajilleen on tiedotettu kouluautojen puhelinnumerot, joihin tulee tarvittaessa ottaa yhteyttä.

Kovat pakkaset

Kovien pakkasten tai muuten hankalien sääolojen vuoksi ei erityisiä koulukuljetuksia järjestetä. Kuljetusoppilaat kuljetetaan normaalisti.

Kuljetuksen laatuun ei olla tyytyväisiä

Mikäli kuljetusoppilas ja hänen huoltajansa eivät ole tyytyväisiä kuljetuksen laatuun, tulee asiasta ottaa yhteyttä ensisijaisesti oppilaan koulun rehtoriin. Ongelmatilanteet kirjataan ylös ja kuljetusyritystään otetaan yhteyttä palvelun parantamiseksi.

7. Mitä tulee ottaa huomioon koulukuljetuksissa

Sekä oppilailla, huoltajilla, koulubussin kuljettajilla sekä koululla on asioita, joita tulee ottaa huomioon koulukuljetuksissa.

7.1. Oppilaan muistilista

Oppilaan tulee ikä ja kyvyt huomioon ottaen huolehtia erilaisista asioista liittyen koulukuljetuksiin. Pienen oppilaan ollessa kyseessä on huoltajien vastuu suurempi, mutta oppilaan iän karttuessa pystyy hän yhä enemmän huolehtimaan itse koulukuljetuksiin liittyvistä velvollisuuksistaan.

Oppilaan tulee huolehtia seuraavista asioista

- olla ajoissa sovitulla hakupaikalla, jolloin kaikki kuljetettavat ehtivät kouluun
- odottaa autoa rauhallisesti eikä aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille
- nousta autoon reippaasti ryntäilemättä
- istuutua penkille ja kiinnittää sekä pitää turvavyö kiinnitettynä koko ajomatkan ajan
- käyttäytyä asiallisesti ja ottaa muut kuljetettavat huomioon koulumatkalla
- noudattaa hyviä tapoja ja kuljettajan antamia ohjeita
- pidättäytyä ruokien ja juomien käsittelystä matkan aikana
- kertoa kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia itselle tai toisille
- poistua autosta viivyttelämättä ja kuitenkin rauhallisesti
- ylittää tarvittaessa tie vasta, kun koulukuljetusauto on jo jatkanut matkaa
- ymmärtää koulukuljetusten pelisäännöt ja sitoutua noudattamaan niitä

7.2. Huoltajan muistilista

Huoltajien tulee opastaa lastaan asianmukaiseen käyttäytymiseen ja turvallisuuteen koulumatkojen aikana. Huoltajien vastuu oppilaan opastamisessa on sitä suurempi mitä nuorempi oppilas on.

Huoltajien tulee huolehtia ja opastaa oppilasta seuraavissa asioissa

- oppilaan tulee olla ajoissa koulubussin hakupaikalla
- oppilaan tulee käyttää pimeällä heijastinta

- oppilaan tulee käyttää pyöräilykypärää pyöräillessään kuljetusreitin varteen
- oppilaalla on mukanaan tarvittavat välineet asianmukaisesti pakattuna
- huoltajan tulee ilmoittaa liikennöitsijälle oppilaan lyhyet poissaolot koulukuljetuksesta
- huoltajan tulee ilmoittaa koulun rehtorille pidemmistä muutoksista koulukuljetustarpeessa
- huoltaja on velvollinen ilmoittamaan rehtorille oppilaan osoitteen muutoksesta.

Huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin tai kuljetusaikatauluihin. Huoltaja on velvollinen ilmoittamaan kuljetustarpeessa tapahtuvista muutoksista viivytyksettä koulun rehtorille.

7.3. Kuljettajan muistilista

Kouluauton kuljettajan tulee huolehtia erilaista asioista liittyen koulukuljetuksiin.

Koulukuljetusauton kunto

- auto on määräysten sekä ohjeiden mukainen ja siisti
- turvavyöt ovat kunnossa ja niitä on tarpeellinen määrä
- koulukuljetuskilpi on paikallaan
- autossa on alkolukko (pakollinen koululaiskuljetuksissa 1.8.2011 lähtien).

Kuljettajan valmistautuminen koulukuljetuksiin

- kuljettajalla tulee olla positiivinen asenne tehtävän suorittamiseen
- kohtelias, asianmukainen ja esimerkillinen käytös
- asianmukainen asu
- vaativa ja riskialtis kuljetustehtävä edellyttää kuljettajalta sekä fyysisestä että henkisestä kunnosta huolehtimista; väsymys heikentää ajokykyä.

Kuljettajan tehtävät ajon aikana

- esittäytyä uuden lukuvuoden alkaessa
- huolehtia, että kuljetusaikataulu on mukana koulukuljetusautossa
- koulukuljetusreitin ajaminen kuljetusaikataulun mukaisesti.
- huomioida mahdolliset päivittäiset ajoreitin muutokset
- oppilaiden sijoittaminen autoon kuljetettavien koko huomioiden
- varmistettava, että oppilailla on turvavyö kiinni koko ajomatkan ajan
- ajaminen liikennesääntöjä noudattaen

- pysähtymispaikkojen ilmoittaminen kuljetettaville
- pysäköiminen niin, että autoon nouseminen ja autosta poistuminen on turvallista
- kuormitusmääräysten noudattaminen
- oppilaiden lukujärjestysten mukaisten liikuntavälineiden kuljettaminen
- järjestyksenpito autossa
- ongelmatilanteissa yhteydenotot huoltajaan sekä koululle ja tarvittaessa kasvatuksen, koulutuksen ja vapaa-ajan hallintoon
- autosta poistuvan oppilaan opastaminen
- erityistä huolenpitoa vaativien (esim. kehitysvammaisten) oppilaiden huolehtiminen vastaanottavalle henkilölle saakka
- kääntöpaikan turvallisuuden varmistaminen
- puhelinnumeron antaminen huoltajille mahdollisten poissaolojen varalta.

Salassapito ja vaitiolovelvollisuus

- kuljetettaviin tai heidän perheisiinsä liittyviä asioita ei saa kertoa ulkopuolisille
- kuljetusreittejä koskevat kuljetuslistat on tarkoitettu vain niitä ajaville kuljettajille
- kuljetuslistat eivät ole julkisia asiakirjoja eikä niissä olevia tietoja saa luovuttaa ulkopuolisille
- autoilija/liikennöitsijä vastaa listojen huolellisesta säilyttämisestä ja huolehtii vanhojen listojen asianmukaisesta hävittämisestä.

7.4. Koulun muistilista

Koululla kuljetuksista vastaava henkilö huolehtii siitä, että:

- oppilaat aikataulutetaan koulujen lukujärjestysten mukaisesti koulukuljetusten reiteille,
- lukujärjestysten tulisi olla pysyviä (ei koske yläkoulujen jaksomuutoksia)
- koulun henkilökunta huolehtii siitä, että kuljetusoppilaat osaavat koulun päätyttyä ajoissa oikeaan autoon
- erityistä huolenpitoa vaativilla oppilailla (esim. kehitysvammainen oppilas) on henkilö vastaanottamassa kouluautosta tai saattamassa kouluautoon
- koulu järjestää kuljetusoppilaiden valvonnan tai tilan mahdollisena kuljetusten odotusaikana
- koulujen tulee välittää huoltajilta ja oppilailta tulevaa tietoa koulukuljetusten toimivuudesta koulukuljetuksia hoitavalle henkilölle
- opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti koulun henkilökunnan ei tule omilla autoillaan osallistua koulukuljetuksiin tai muihinkaan lasten kuljetuksiin koulutyön yhteydessä, vaan jättää se ammattilaisten tehtäväksi. Jos tällainen järjestely

osoittautuu tilapäisesti välttämättömäksi, tulee siihen saada lapsen huoltajan kirjallinen lupa.